

УДК: [352.07:338.24] (477)

Сизоненко О. В.

аспірант кафедри публічного управління, адміністрування та права,
Таврійський державний агротехнологічний університет

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Питання сталого розвитку є одним з ключових напрямків у державному управлінні як на національному, та і на місцевому рівнях. Особливо актуальним це питання постає в умовах децентралізації влади, коли значна частина повноважень та ресурсів передається органам місцевого самоврядування. Метою державного управління у сфері сталого розвитку є забезпечення сприятливих умов для сталого економічного розвитку та подальшого економічного зростання в Україні, досягнення соціальної стабільності, підвищення рівня глобальної конкурентоспроможності країни в умовах забезпечення екологічної стабільності. Однак, досягти сталого розвитку як на національному, так і на локальному рівнях не можливо без застосування економічно обґрунтованих ефективних механізмів державного управління [7]. Система державного управління повинна базуватися на функціонуванні механізму, що передбачає визначення головних методів, важелів, інструментів, нормативного та інструктивного забезпечення державного управління сталим розвитком.

У наукових колах визнано, що являючись первинними ланками адміністративно-територіального устрою держави, територіальні громади є рушійною силою будь-якої національної системи. Саме на територіальному рівні формуються первинні ресурсні й фінансові потоки, закладаються основи поділу праці і виробничої кооперації, утворюються стабільні зв'язки і взаємозалежності різноманітних видів відтворювальних циклів та соціально-економічних процесів, задовольняються ключові потреби населення, здійснюється захист природного середовища, а показники територіального розвитку формують спочатку регіональні, а потім і загальнодержавні показники розвитку країни [5]. Від результатів територіальних громад залежить і розвиток держави. Відповідно, фундаментом збалансованого розвитку [6] на макрорівні є саме місцевий розвиток, з огляду на те, що він, як слушно відмічають українські науковці, «відтворює зв'язки, на основі яких формується внутрішній національний ринок і відбувається формування національної економіки загалом» [1].

Конкретні напрями забезпечення сталого розвитку територіальної громади потребують упровадження відповідних механізмів управління територіальною громадою. У науковій літературі поняття «механізм управління» є досить широко вживаним та має різні трактування. Взагалі поняття «механізм» вживається у переносному значенні та означає «внутрішню будову, систему чого-небудь» [2].

Механізм державного управління являє собою штучно створену складну систему, яка має визначену структуру, сукупність правових норм, функцій, завдань, методів, засобів, важелів, інструментів державного впливу на об'єкт управління для досягнення поставлених цілей. В свою чергу, будь-яка діяльність повинна бути окреслена правовими нормами та мати інформаційне та нормативне забезпечення. Система управління повинна мати структуру, яка б визначала сталі зв'язки і відносини всередині механізму, а також основні напрями управлінських впливів, що забезпечувало б його цілісність (рис. 1). Тому, обґрунтування структури механізму є одним із ключових завдань розробки його загальної концепції.

Як і будь-яка система управління, механізм управління складається з двох підсистем – керуючої (суб'єкт) та керованої (об'єкт). Структура і зміст керуючої системи, яка є основою механізму управління, вимагає детальнішого аналізу і обґрунтування. Для того, щоб система управління (механізм управління) була ефективною, цілі, на які вона направлена,

повинні бути гармонізовані. Тобто і суб'єкт, і об'єкт управління повинні мати однопорядкові (сумісні) цілі [3].

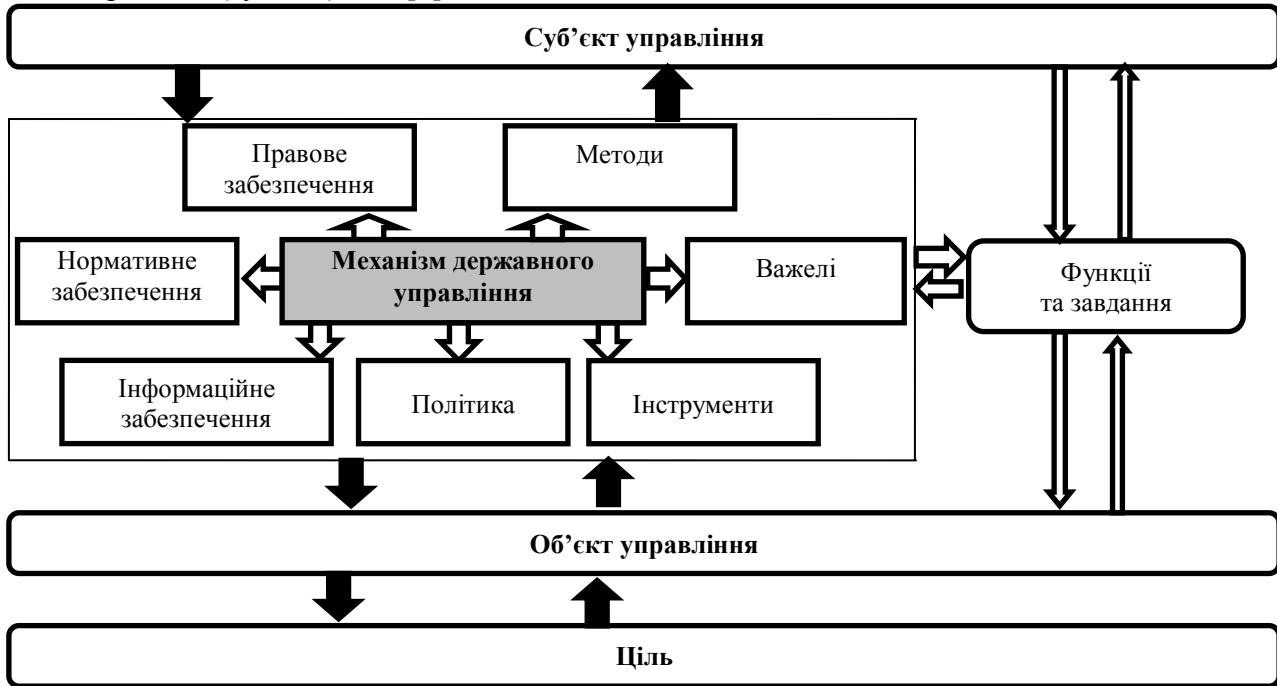

Рис. 1. Модель механізму державного управління

У механізмі державного управління можна виділити вісім головних елементів: методи, стимули, важелі, інструменти, правове, нормативне та інформаційне забезпечення та політика управління.

Особливу увагу слід звернути на правовий компонент механізму державного управління процесом створення спроможних територіальних громад, оскільки він виступає базою для проведення реформи (об'єднання територіальних громад) і багато в чому обумовлює її успішність. Зокрема ми підтримуємо думку В. Ємельянова та А. Шульги, які зазначають, що сьогодні відсутня єдина лінія стратегії державної політики щодо реформування місцевого самоврядування та побудови спроможних територіальних громад в Україні, що проявляється у прийнятті нормативно-правових актів які спрямовані на впровадження і розвиток окремих індивідуальних проектів [8] у різних регіонах, які часто суперечать один одному або вже діючому законодавству [4].

Функції управління є основою для формування керуючої системи (суб'єкта управління) та взаємодії її компонентів, а також визначають сутність і зміст управлінської діяльності на всіх рівнях і етапах управління. Не знаючи цього, визначити резерви і можливості такої діяльності, оцінити її ефективність неможливо. Функції управління реалізуються шляхом застосування відповідних методів, важелів, інструментів та політики управління.

Метод, як відомо, означає спосіб для досягнення будь-якої мети. Науковці виділяють три основні групи методів управління: організаційні, економічні, соціально-психологічні. Що стосується важелів, то у науковій літературі немає однозначного розуміння щодо суті методу та важеля. Ми вважаємо, що важіль є способом дії при використанні певного методу. Важелі можуть бути економічні, фінансові, правові тощо. Для реалізації управлінської діяльності застосовуються певні інструменти, які допомагають забезпечити високу ефективність функціонування механізму державного управління, сприяти досягненню поставлених цілей [2].

Важливе місце в механізмі державного управління займає політика. Політика держави – це система цілеспрямованих заходів з досягнення соціально значимих

результатів. Механізм державного управління створюється для реалізації певної політики у визначеній сфері суспільного розвитку.

Формування механізму державного управління повинно здійснюватися на науково обґрунтованих принципах, які пред'являються до системи подібного типу. До таких принципів можна віднести наступні: принцип цілеспрямованості; принцип безперервності та надійності; принцип планованості; принцип динамізму; принцип несуперечливості законам управління; принцип цілісності; принцип автономності; принцип моделювання; принцип ефективності управління.

Ми вважаємо, що механізми державного управління сталим розвитком територіальних громад повинен здійснюватися на всіх рівнях управління, мати цільовий та комплексний характер; мати в своїй структурі елементи економічного, мотиваційного, організаційного, політичного і правового механізмів державного управління; а також погоджувати інтереси громади, влади, та бізнесу.

Список літератури

1. Sustainable Development Goals [Electronic source] // United Nations Sustainable Development Knowledge Platform. – Access mode to a resource: <http://sustainabledevelopment.un.org.>, p. 7 – 8.
2. Федорчак О. Класифікація механізмів державного управління / О. Федорчак // Науковий вісник «Демократичне врядування». – 2008. – Вип. 1.
3. Рудніцька Р. М., Сидорчук О. Г., Стельмах О. М. Механізми державного управління: сутність і зміст / наук. ред. д.е.н., проф. М. Д. Лесеченка, к.е.н., доц. А. О. Чемериса. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. – 28 с.
4. Смельянов В. М., Шульга А. А. Нормативно-правовий супровід процесуререформування місцевого самоврядування та об'єднання територіальних громад:недоліки та способи їх подолання / Наукові праці: наук. журн. / Чорном. нац. ун-т ім. Петра Могили; ред. кол.: Смельянов В. М. (голова) [та ін.]. – Миколаїв, 2017. – Т. 298. Вип. 286. – 124 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://idu.at.ua/naupr/np_derzh-uprav-v_286_t_298-2017.pdf.
5. Застрожнікова І. В. Шляхи удосконалення державного регулювання сільського господарства України / І. В. Застрожнікова // Наукові розвідки з державного та муніципального управління. – 2013. – № 1. – С. 121 – 135.
6. Ортіна Г. В. Вплив інтеграційних відносин на формування стратегії розвитку реального сектора економіки / Г. В. Ортіна // Європейський вектор економічного розвитку. Економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 129 – 134.
7. Ортіна Г. В. Стратегія антикризового регулювання реального сектору економіки / Г. В. Ортіна // Економіка та держава. – 2015. – № 8. – С. 13 – 16.
8. Олексенко Р. І. Реальні інвестиції їх види та характеристика / Р. І. Олексенко, Р. О. Буркацкий // Соціально-економічні аспекти розвитку економіки та управління: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції – 2013. – С. 115 – 116.

UDC 378

mgr Choma A.

Dyscyplina nauk ekonomicznych i finansów, doktorant,
Wydział Nauk Ekonomicznych,
Katedra Finansów,
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu,
mgr Sielicka E.

Dyscyplina nauk ekonomicznych i finansów, doktorant,
Wydział Nauk Ekonomicznych,
Katedra Makroekonomii,
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM: ZAANGAŻOWANIE STUDENTÓW WOBEC STAWIANYCH WYZWAŃ WYNIKAJĄCYCH Z EDUKACJI W SZKOLE WYŻSZEJ

Wiele rozważań oraz idących za nimi reform ostatniej dekady poświęconych zostało jakości kształcenia w Szkolnictwie Wyższym. W głównej mierze skupiają się one na